

लोक सेवा आयोग

नेपाल वन सेवा अन्तर्गत जनरल फरेष्ट्री, नेशनल पार्क्स एण्ड वाइल्डलाइफ, स्वायल एण्ड वाटर कञ्जरभेशन र फरेष्ट रिसर्च समूह, राजपत्र अनंकित प्रथम श्रेणी, रेञ्जर/प्रा.स./भू संरक्षण सहायक पदका खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

यस पाठ्यक्रम योजनालाई दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ :

प्रथम चरण :- लिखित परीक्षा (Written Examination)

पूर्णाङ्क :- २००

द्वितीय चरण :- अन्तर्वार्ता (Interview)

पूर्णाङ्क :- ३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

प्रथम चरण : लिखित परीक्षा (Written Examination)

पूर्णाङ्क :- २००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उर्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली		प्रश्नसंख्या × अङ्क	समय
प्रथम	सामान्य ज्ञान र सार्वजनिक व्यवस्थापन (General Awareness & Public Management)	१००	४०	वस्तुगत (Objective)	बहुवैकल्पिक प्रश्न (MCQs)	२० प्रश्न × २ अङ्क	४५ मिनेट
	सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job Based - knowledge)					३० प्रश्न × २ अङ्क	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job Based - knowledge)	१००	४०	विषयगत (Subjective)	छोटो उत्तर (Short Answer) लामो उत्तर (Long Answer)	१२ प्रश्न × ५ अङ्क ४ प्रश्न × १० अङ्क	२ घण्टा १५ मिनेट

द्वितीय चरण : अन्तर्वार्ता (Interview)

पूर्णाङ्क :- ३०

पत्र / विषय	पूर्णाङ्क	उर्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
अन्तर्वार्ता (Interview)	३०		मौखिक (Oral)

द्रष्टव्य :

- यो पाठ्यक्रमको योजनालाई प्रथम चरण र द्वितीय चरण गरी दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ ।
- लिखित परीक्षाको प्रश्नपत्रको माध्यम भाषा पाठ्यक्रमको विषयवस्तु जुन भाषामा दिइएको छ सोही भाषाको आधारमा नेपाली वा अंग्रेजी मध्ये कुनै एक मात्र भाषा हुनेछ । तर विषयवस्तुलाई स्पष्ट गर्नुपर्ने अवस्थामा दुवै भाषा समेत प्रयोग सकिने छ ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
- प्रथम पत्र र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ । तर एकैदिनमा परीक्षा लिइनेछ ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक हुने परीक्षामा परीक्षार्थीले उत्तर लेख्दा अंग्रेजी ठूलो अक्षरहरू (Capital letters): A, B, C, D मा लेख्नुपर्नेछ । सानो अक्षरहरू (Small letters): a, b, c, d लेखेको वा अन्य कुनै सङ्केत गरेको भए सबै उत्तरपुस्तिका रद्द हुनेछ ।
- बहुवैकल्पिक प्रश्न हुने परीक्षामा कुनै प्रकारको क्याल्कुलेटर (Calculator) प्रयोग गर्न पाइने छैन ।
- विषयगत प्रश्नहरूको हकमा तोकिएको अंकको एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुईभन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिने छ ।
- विषयगत प्रश्न हुनेका हकमा प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नको उत्तर सोहीखण्डको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या, अङ्क र अङ्कभार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिइए अनुसार हुनेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।

लोक सेवा आयोग

नेपाल वन सेवा अन्तर्गत जनरल फरेष्ट्री, नेशनल पार्क्स एण्ड वाइल्डलाइफ, स्वायल एण्ड वाटर कञ्जरभेशन र फरेष्ट रिसर्च समूह, राजपत्र अनंकित प्रथम श्रेणी, रेञ्जर/प्रा.स./भू संरक्षण सहायक पदका खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

१२. प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनोट भएका उम्मेदवारलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।

१३. यस भन्दा अगाडि लागू भएको माथि उल्लेखित सेवा, समूहको पाठ्यक्रम खारेज गरिएको छ ।

१४. पाठ्यक्रम लागू मिति : - २०८०/१०/२२

लोक सेवा आयोग
नेपाल वन सेवा अन्तर्गत जनरल फरेष्ट्री, नेशनल पार्क्स एण्ड वाइल्डलाइफ, स्वायल एण्ड वाटर कञ्जरभेशन र फरेष्ट रिसर्च समूह, राजपत्र अनंकित प्रथम श्रेणी, रेञ्जर/प्रा.स./भू संरक्षण सहायक पदका खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र (Paper I) :-

सामान्य ज्ञान र सार्वजनिक व्यवस्थापन तथा सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान

भाग (Part I) :

सामान्य ज्ञान र सार्वजनिक व्यवस्थापन

(General Awareness and Public Management)

खण्ड (Section - A) : (१० प्रश्न× २ अङ्क = २० अङ्क)

1. सामान्य ज्ञान (General Awareness)

- 1.1 नेपालको भौगोलिक अवस्था, प्राकृतिक स्रोत र साधनहरू
- 1.2 नेपालको ऐतिहासिक, सांस्कृतिक र सामाजिक अवस्था सम्बन्धी जानकारी
- 1.3 नेपालको आर्थिक अवस्था र चालु आवधिक योजना सम्बन्धी जानकारी
- 1.4 जैविक विविधता, दिगो विकास, वातावरण, प्रदुषण, जलवायु परिवर्तन र जनसंख्या व्यवस्थापन
- 1.5 मानव जीवनमा प्रत्यक्ष प्रभाव पार्ने विज्ञान र प्रविधिका महत्वपूर्ण उपलब्धिहरू
- 1.6 जनस्वास्थ्य, रोग, खाद्य र पोषण सम्बन्धी सामान्य जानकारी
- 1.7 नेपालको संविधान (भाग १ देखि ५ सम्म र अनुसूचीहरू)
- 1.8 संयुक्त राष्ट्रसंघ र यसका विशिष्टीकृत संस्था सम्बन्धी जानकारी
- 1.9 क्षेत्रीय संगठन (सार्क, विमस्टेक, आसियान र युरोपियन संघ) सम्बन्धी जानकारी
- 1.10 राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका समसामयिक गतिविधिहरू

खण्ड (Section - B) : (१० प्रश्न× २ अङ्क = २० अङ्क)

2. सार्वजनिक व्यवस्थापन (Public Management)

- 2.1 कार्यालय व्यवस्थापन (Office Management)
  - 2.1.1 कार्यालय (Office) : परिचय, महत्व, कार्य र प्रकार
  - 2.1.2 सहायक कर्मचारीका कार्य र गुणहरू
  - 2.1.3 कार्यालय स्रोत साधन (Office Resources): परिचय र प्रकार
  - 2.1.4 कार्यालयमा सञ्चारको महत्व, किसिम र साधन
  - 2.1.5 कार्यालय कार्यविधि (Office Procedure) : पत्र व्यवहार (Correspondence), दर्ता र चलानी (Registration & Dispatch), फाइलिङ (Filing), परिपत्र (Circular), तोक आदेश (Order), टिप्पणी लेखन र टिप्पणी तयार पार्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू
  - 2.1.6 अभिलेख व्यवस्थापन (Record Management)
- 2.2 निजामती सेवा ऐन र नियमावलीमा भएका देहायका व्यवस्थाहरू
  - 2.2.1 निजामती सेवाको गठन, संगठन संरचना, पदपूर्ति गर्ने तरिका र प्रक्रियाहरू
  - 2.2.2 कर्मचारीको नियुक्ति, सरुवा, बढुवा, बिदा, विभागीय सजाय र अवकाश
  - 2.2.3 कर्मचारीले पालन गर्नुपर्ने आचरण, नैतिक दायित्व र कर्तव्यहरू
- 2.3 संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय सम्बन्धी जानकारी
- 2.4 संवैधानिक निकाय सम्बन्धी जानकारी
- 2.5 सरकारी बजेट, लेखा र लेखापरीक्षण प्रणाली सम्बन्धी सामान्य जानकारी
- 2.6 सार्वजनिक सेवा प्रवाहको अर्थ, सेवा प्रवाह गर्ने निकाय, तरिका र माध्यमहरू
- 2.7 मानव अधिकार, सुशासन र सूचनाको हक सम्बन्धी सामान्य जानकारी
- 2.8 सार्वजनिक बडापत्र (Public Charter)
- 2.9 व्यवस्थापनको अवधारणा तथा सार्वजनिक व्यवस्थापनमा निर्देशन, नियन्त्रण, समन्वय, निर्णय प्रक्रिया, उत्प्रेरणा र नेतृत्व सम्बन्धी जानकारी
- 2.10 मानवीय मूल्य मान्यता (Human Values), नागरिक कर्तव्य र दायित्व तथा अनुशासन

लोक सेवा आयोग
नेपाल वन सेवा अन्तर्गत जनरल फरेष्ट्री, नेशनल पार्क्स एण्ड वाइल्डलाइफ, स्वायल एण्ड वाटर कञ्जरभेशन र फरेष्ट रिसर्च
समूह, राजपत्र अनंकित प्रथम श्रेणी, रेञ्जर/प्रा.स./भू संरक्षण सहायक पदका खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

भाग (Part II) :-

सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job Based - Knowledge)

(३० प्रश्न× २ अङ्क = ६० अङ्क)

1. Silviculture and Forest Management

- 1.1 Common silvicultural terms
- 1.2 Silvicultural systems and their application in Nepal
- 1.3 Silviculture of major forest tree species (e.g. Sal, Asna, Sissoo, Khair, Simal, Khotasalla, Utis, Chilaune, Katus, Khasru, Champ, Deodar, Gobresalla, Abis species, Rhododendron)
- 1.4 Silviculture of exotic species (e.g. Teak, Eucalyptus, *Pinus patula*, Poplar)
- 1.5 High forest and plantation forest management in Nepal
- 1.6 Tending operations (e.g. weeding, cleaning, thinning, pruning, lopping, pollarding etc.) in forestry
- 1.7 Seed collection, treatment and storage techniques of common tree species in Nepal
- 1.8 Nursery and plantation techniques of commonly planted tree species in Nepal
- 1.9 Harvesting and distribution systems of forest products (timber, fuel wood and non-wood forest products, medicinal and aromatic plants)

2. Forest Research, Survey and Inventory

- 2.1 Status (extent and condition) of forests in different physiographic regions of Nepal
- 2.2 Measurement of standing trees, felled trees and logs
- 2.3 Volume table, biomass table and yield table
- 2.4 Calculation of tree volume by different methods, tree basal area, volume of stacked woods and biomass
- 2.5 Forest sampling techniques, accuracy, reliability and precision in forest mapping and inventor
- 2.6 Forest survey methods
- 2.7 Instrument used for forest survey and inventory in Nepal
- 2.8 Use of GPS, GIS, Remote Sensing, aerial photography for forest survey

3. Wildlife and Protected Area Management

- 3.1 Common, threatened and endemic wildlife in Nepal
- 3.2 Geographical distribution, population, habitat and behavior of rare and endangered wild mammals, birds and reptiles in Nepal
- 3.3 National parks, wildlife reserves, conservation areas and buffer zones in Nepal
- 3.4 Status of biodiversity (flora and fauna, forest and ecosystem types) in Nepal
- 3.5 Methods and techniques of wildlife census and population monitoring
- 3.6 Wildlife population and habitat management approaches
- 3.7 Status and distribution of Ramsar sites in Nepal
- 3.8 Human wildlife conflict, its impact on conservation, and mitigation measures

4. Soil Conservation and Watershed Management

- 4.1 Concept of soils, physical and chemical properties of soil
- 4.2 Soil erosion, its types and problem of soil erosion in Nepal
- 4.3 General situation of soil conservation watershed management in Nepal
- 4.4 Hydrological cycle and its importance in soil conservation and watershed management
- 4.5 Integrated watershed management and participatory soil conservation approach

लोक सेवा आयोग

नेपाल वन सेवा अन्तर्गत जनरल फरेष्ट्री, नेशनल पार्क्स एण्ड वाइल्डलाइफ, स्वायल एण्ड वाटर कञ्जरभेशन र फरेष्ट रिसर्च समूह, राजपत्र अनंकित प्रथम श्रेणी, रेञ्जर/प्रा.स./भू संरक्षण सहायक पदका खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 4.6 Techniques of soil and water conservation (e.g., check dam and retention walls, contour planting, trenching, bunding, conservation pond, terracing, grass planting, hedgerow plantation)
- 4.7 Conservation farming, bioengineering, and sustainable land management
- 4.8 Programs and efforts in conserving soil and water resources in Chure region in Nepal

5. Policy, Legal and Institutions

- 5.1 International conventions and treaties such as CITES, Ramsar, WHC, CBD, UNCCD, UNFCCC
- 5.2 Forest act 2076 and forest regulation
- 5.3 Soil conservation and watershed management act 2039
- 5.4 National park and wildlife conservation act 2029 and regulations
- 5.5 Salient features of forest product sales and distribution guidelines
- 5.6 Guidelines for community forestry and community forestry inventory
- 5.7 Understanding of NTFP inventory guideline
- 5.8 Institutions involved in forest management, biodiversity conservation and watershed management in Nepal (DoFSC, DNPWC, parastatals etc.)

प्रथम पत्रको लागि यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरू सोधिने छ ।

प्रथम पत्र (वस्तुगत)					
भाग	खण्ड	विषयबस्तु	परीक्षा प्रणाली	अङ्कभार	प्रश्न संख्या × अङ्क
I	(A)	सामान्य ज्ञान (General Awareness)	बहुवैकल्पिक प्रश्न (MCQs)	२०	१० प्रश्न × २ अङ्क = २०
	(B)	सार्वजनिक व्यवस्थापन (Public Management)		२०	१० प्रश्न × २ अङ्क = २०
II	-	सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job Based -knowledge)		६०	३० प्रश्न × २ अङ्क = ६०

प्रथम पत्रको **भाग (Part II)** सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job based -knowledge) को पाठ्यक्रमका इकाईबाट परीक्षामा यथासम्भव देहाय बमोजिम प्रश्नहरू सोधिने छ ।

इकाई	1	2	3	4	5
प्रश्न संख्या	6	6	6	6	6

लोक सेवा आयोग
नेपाल वन सेवा अन्तर्गत जनरल फरेष्ट्री, नेशनल पार्क्स एण्ड वाइल्डलाइफ, स्वायल एण्ड वाटर कञ्जरभेशन र फरेष्ट रिसर्च
समूह, राजपत्र अनंकित प्रथम श्रेणी, रेञ्जर/प्रा.स./भू संरक्षण सहायक पदका खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र (Paper II) :-

सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job based -knowledge)

खण्ड (Section) (A) :- ५० अङ्क

1. Principle and Practice of Silviculture

- 1.1 General concept of Silviculture
- 1.2 Common silvicultural terms
- 1.3 Locality factors affecting forest and vegetation
- 1.4 Silvicultural systems (focusing on Clear felling, Shelterwood, Coppice and Selection systems and their variants)
- 1.5 Silviculture of major forest tree species (e.g. Sal, Sissoo, Kholesalla, Khair, Utis, Deodar, Gobresalla, Chilaune, Katus, Saj, Simal, Champ, Abis species)
- 1.6 Silviculture of exotic species (e.g. Teak, Eucalyptus, *Pinus patula*, Poplar)
- 1.7 Silviculture of commercial NTFP species
- 1.8 Silvicultural systems applied in different types of forests of Nepal
- 1.9 Protection of forest from insect, pest, diseases and pathogens

2. Forest Management

- 2.1 History of forest management in Nepal
- 2.2 High forest
  - 2.2.1 Silvicultural operations in high forest system
  - 2.2.2 Tending operations
- 2.3 Plantation Forest
  - 2.3.1 Understanding of forest nursery
  - 2.3.2 Seed collection, treatment and storage techniques of commonly planted tree species in Nepal.
  - 2.3.3 Nursery techniques of commonly planted tree species in Nepal.
  - 2.3.4 Plantation techniques of commonly planted tree species in Nepal.
  - 2.3.5 Plantation management (e.g. weeding, cleaning, thinning, pruning, lopping, pollarding)
  - 2.3.6 Plantation forest in Nepal (e.g. Sagarnath, Ratuwamai)
- 2.4 Harvesting and distribution systems of forest products in Nepal (e.g. construction wood, fire wood etc.)
- 2.5 Harvesting system and procedures in government management and community managed forest
- 2.6 Harvesting tools and techniques in Nepal
- 2.7 Harvesting and distribution systems of non-woody forest products (e.g. Medicinal and aromatic plants, Sal seed and Resin collection)
- 2.8 Agencies involved in harvesting and distribution of forest products in Nepal.
- 2.9 Forest management practices and emerging problems in Terai, Midhills and High Himalayas
- 2.10 Role of forest ranger in forest and biodiversity conservation and management
- 2.11 Management of forest fire and application of integrated pest management in forestry
- 2.12 Forest encroachment

3. Forest Mensuration

- 3.1 Measurement of standing trees.
- 3.2 Measurement of felled trees and logs
- 3.3 Concept on volume table and yield table.

3.4 Calculation of tree volume by different methods, tree basal area, volume of stacked woods and biomass.

4. Forest Survey and Inventory

- 4.1 Concept of forest survey and its use in forest management
- 4.2 Compass survey and general concept of leveling
- 4.3 Instrument used for forest survey and inventory in Nepal
- 4.4 Use of GPS for forest survey
- 4.5 Concept of forest inventory
- 4.6 Sampling and its types
- 4.7 General information on various Forest Resource Assessments in Nepal
- 4.8 Introduction to Geographical Information System and remote sensing
- 4.9 Use of GIS and remote sensing in natural resources management

5. Policy, Acts and Regulation

- 5.1 National Forest Policy, 2075
- 5.2 Forestry Sector Strategy (2016-2024)
- 5.3 Forest act, 2076 and Forest regulations
- 5.4 Soil conservation and watershed management act, 2039
- 5.5 National Park and Wildlife conservation act 2029 and regulation
- 5.6 Salient features of Nepal Biodiversity Strategy and Action Plan 2014-2020
- 5.7 Salient features of forest product sales and distribution guidelines
- 5.8 Community Forestry Inventory Guideline
- 5.9 Understanding of NTFP Inventory Guideline
- 5.10 Community Forestry Guidelines

6. Forest Researches in Nepal

- 6.1 General concept of forest research
- 6.2 Some example of forest researches done in Nepal
- 6.3 Current issues and challenges of forestry research in Nepal
- 6.4 Ways of dissemination of forestry research

7. Forest Extension

- 7.1 Concept of forest extension
- 7.2 Need and importance of extension in forest management, biodiversity conservation and watershed management
- 7.3 Mode of forestry extension in Nepal
- 7.4 Extension activities adopted by ongoing community and private forestry development projects.

8. Wildlife and Protected Area Management

- 8.1 Rare and endangered wildlife in Nepal
- 8.2 Geographical distribution, habitat and behavior of common, rare and endangered wild mammals, birds and reptiles in Nepal.
- 8.3 National Parks, wildlife Reserves, Conservation Areas and buffer zones in Nepal.
- 8.4 Understanding on wildlife hunting or fishing
- 8.5 Internationally important wetlands in Nepal and their significance

9. Biodiversity Conservation and Management in Nepal

- 9.1 Concept and significance of biological diversity
- 9.2 Status of biodiversity in Nepal
- 9.3 Challenges, opportunity and threats for conservation of biodiversity in Nepal

लोक सेवा आयोग

नेपाल वन सेवा अन्तर्गत जनरल फरेष्ट्री, नेशनल पार्क्स एण्ड वाइल्डलाइफ, स्वायल एण्ड वाटर कञ्जरभेशन र फरेष्ट रिसर्च समूह, राजपत्र अनंकित प्रथम श्रेणी, रेञ्जर/प्रा.स./भू संरक्षण सहायक पदका खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 9.4 Approaches for biodiversity conservation in Nepal
- 9.5 Parks and people conflicts and its impact on conservation
- 9.6 *In situ* and *ex situ* conservation in Nepal

खण्ड (Section) (B) : - ५० अङ्क

10. Soil Conservation and Watershed Management

- 10.1 General concept of soil conservation watershed management in Nepal
- 10.2 Concept of soils
- 10.3 Physical and chemical properties of soil
- 10.4 Soil erosion and its types
- 10.5 Problem of soil erosion in Nepal
- 10.6 Hydrological cycle and its importance in soil conservation and watershed management
- 10.7 Concept of integrated watershed management
- 10.8 Agencies involved in soil conservation and watershed management in Nepal
- 10.9 Techniques of soil conservation
- 10.10 Concept of bioengineering
- 10.11 Low-cost soil conservation techniques and their application for soil conservation
- 10.12 General situation of soil conservation and watershed management in Nepal.

11. Non Timber Forest Products (NTFPs) and Medicinal and Aromatic Plants (MAPs)

- 11.1 Important NTFPs and medicinal and aromatic plants of Nepal
- 11.2 Identification, use and value addition of important NTFPs and medicinal and aromatic plants
- 11.3 Current practice of harvesting of NTFPs and MAPs in Nepal.
- 11.4 NTFPs and MAPs restricted for collection and export in crude form.
- 11.5 NTFP/MAP based income generation activities in Nepal
- 11.6 Forest based industries in Nepal
- 11.7 Management, collection, processing and marketing of high value NTFPs in Nepal,
- 11.8 Value chain of major NTFPs and MAPs in Nepal

12. Community Based Forest Management (CBFM) in Nepal

- 12.1 Concept of community based forest management
- 12.2 Various types of CBFM model like community forest, collaborative forest, buffer zone community forest and leasehold forest (both pro-poor and commercial)
- 12.3 Challenges and opportunities of CBFM in Nepal
- 12.4 Provisions related in to CBFM in Forest Act, National Park and Wildlife Conservation Act

13. Forest Administration in Nepal

- 13.1 General information on government institution involved in forest management, biodiversity conservation and watershed management in Nepal (DoFSC, DNPWC)
- 13.2 General information on province level forestry sector structure and organization
- 13.3 General concept of legal procedures and preparation of legal documents like muchulka, bharpai

लोक सेवा आयोग

नेपाल वन सेवा अन्तर्गत जनरल फरेष्ट्री, नेशनल पार्क्स एण्ड वाइल्डलाइफ, स्वायल एण्ड वाटर कञ्जरभेशन र फरेष्ट रिसर्च समूह, राजपत्र अनंकित प्रथम श्रेणी, रेञ्जर/प्रा.स./भू संरक्षण सहायक पदका खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

14. Agroforestry and Private Forestry

- 14.1 Concept and importance of agroforestry and private forestry
- 14.2 Species selection criteria and various species used for agroforestry and private forestry in Nepal
- 14.3 Role of agroforestry and private forestry in forest and biodiversity conservation

15. Cross cutting Areas in Forestry, Biodiversity Conservation and Watershed Management

- 15.1 Concept of climate change and REDD in Nepal
- 15.2 Practice of good governance in natural resource conservation and management
- 15.3 Participatory watershed management in Nepal
- 15.4 Major projects and donor agencies involved in forestry development in Nepal.
- 15.5 Forest parastatals in Nepal focusing on Ban Nigam and Forest Product Development Board
- 15.6 Land use and land cover in Nepal
- 15.7 Vegetation and forest types of Nepal
- 15.8 Understanding of ecosystems of Nepal
- 15.9 General concept of agro ecological zone

द्वितीय पत्रको लागि यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरू सोधिनेछ ।

द्वितीय पत्र (विषयगत)					
पत्र	विषय	खण्ड	अङ्कभार	छोटो उत्तर	लामो उत्तर
द्वितीय	सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job Based-Knowledge)	(A)	५०	६ प्रश्न × ५ अङ्क = ३०	२ प्रश्न × १० अङ्क = २०
		(B)	५०	६ प्रश्न × ५ अङ्क = ३०	२ प्रश्न × १० अङ्क = २०